

40 let Instalacije

Montažno podjetje Instalacija je bilo ustanovljeno leta 1946. Jeseni 1954 so se preselili v nove prostore na Kamniško 48 a, kjer so še danes. S tem so bile vsaj v takratnih razmerah podane vse možnosti za razvoj. V letu 1958 je bil formiran tudi projektivni biro, ki je omogočal še nadaljno kvaliteto rast firme. Delavci Instalacije so pričeli delati na vedno večjih objektih in bili kos vedno bolj zahtevnim nalogam. Vzporedno z montažo instalacij se je pričela razvijati tudi projektiva z ustreznimi strokovno usposobljenimi kadri. Želeč iti v korak s časom je podjetje zaposlovalo strokovnjake, obenem pa šolalo številne mlade fante v dobre monterje, vodje skupin, operativce in konstruktore. Stipendiranje, omogočanje in pomoč pri študiju ob delu so samo glavne oblike izboljševanja kadrovske sestave delavcev Instalacije, ki so danes sposobni prevzeti v projektiranje in izvedbo kakršno koli strojno instalacijo v tovarnah, objektih

družbenega standarda, v turističnih objektih ali stanovanjskih soseskah. Vzporedno s tehnološkim razvojem so se v Instalaciji razvijali tudi samoupravni odnosi in v skladu z zakonom o združenem delu smo v letu 1974 iz takrat enovite delovne organizacije organizirali dve temeljni organizaciji in sicer: TOZD montažne dejavnosti MONTAŽA in TOZD PROJEKTIVNI BIRO. Skupne zadeve pa sta obe temeljni organizaciji poverili delovni skupnosti skupnih služb, ki opravlja predvsem splošne, komercialne in računovodske posle. Okrepile so se tudi težnje po večjih vlaganjih in razvoju delovne organizacije. Že leta 1976 je bila iz lastnih sredstev zgrajena nova hala za strojno delavnico, naslednja leta pa so prisotna vse večja vlaganja v nabavo sodobnih orodij, transportnih sredstev in spremembi bivalnih pogojev delavcev na gradbiščih. Veliko pozornosti je bilo namenjeno tudi razvoju rasti

delovne organizacije in povečanju ponudbe na področju kompletne ponudbe instalacijskih del (tudi elektro). Precej denarja pa je bilo vloženo tudi v razširitev proizvodnih zmogljivosti podjetja. Lahko zapišemo, da sta bili ob stalni rasti DO še posebno uspešni leti 1978 in 1980, ko je Instalacija uspelo po dohodku na zaposlenega delavca priti v sam vrh jugoslovanske montažerske dejavnosti. Povečanju rasti DO so bili naravnani tudi srednjeročni planski akti za obdobje 1981-85, ki so ob povezovanju Instalacije s poslovnimi skupnostjo Rudis (1980) in s SOZD GIPÖSS (aprila 1981) načrtovali prodor in nastop firme tako na širšem jugoslovanskem kot na mednarodnem trgu. Lahko rečemo, da smo kljub objektivnim težavam zadnjega časa delno tudi uspeli. Z našo vključitvijo v SOZD GIPÖSS smo zadržali Gipoosovo ponudbo še na instalacijska dela in se še tesneje povezali z gradbenimi delovnimi

organizacijami, s katerimi že desetletje uspešno poslovno sodelujemo. Čeprav štiridesetletnica Instalacije sovpada s časom, ki je za gradbeništvo izredno neugoden, saj je gradbena dejavnost v Sloveniji in Jugoslaviji že peto leto postopno zmanjšuje, lahko ob jubileju vedno zapišemo, da smo še vedno uspešni in da se znamo prilagajati sprotim gospodarskim tokovom. Iskanje notranjih rezerv, preusmeritev v izdelavo servisne opreme, prerazporeditve delavcev v panogo, ki so preobremenjene z delom in dvig kvalitete storitev, vse to so tisti argumenti, ki še vedno potrjujejo, da smo kot izvajalci sposobni prevzemati tudi najzahtevnejša dela po konkurenčnih cenah. Po štiridesetih letih Instalacije ugotavljamo, da je za nami uspešno obdobje. In kako naprej? Kljub sedanjim težkim gospodarskim razmeram naš cilj ni ohraniti le dosedanja raven, temveč želimo doseči višjo kakovostno raven gradbenega montažerstva s tem pa tudi dvigniti stopnjo družbenega in osebnega standarda naših delavcev. Z boljšo organiziranostjo in skupnimi močmi bomo to tudi zmogli.

TONE KNAVS, urar – zasebnik v Astrini blagovnici:
»Želim si, da bi bil kvadratni meter stanovanja bolj dosegljiv vsem žepom in da bi vendarle dobil poštenega vajenca, ki bi bil pripravljen delati v deljenem delovnem času.«

MIRAN TRONTELJ, diplomirani inženir meteorologije:
»Želim si mir na svetu in stabilnejše gospodarstvo pri nas. V službi pa, da bi s kolegi še naprej tako dobro sodelovali in da bi delali vsaj tako dobre prognoze vremena kot do zdaj.«

ZA BEŽIGRADOM

Turistična bera vzbuja skrbi

Ko smo zadnji dve leti ob koncu poletne turistične sezone ocenjevali turistični promet za Bežigradom smo zadovoljni ugotavljali, da je število inozemskih gostov in prenočitev naraščalo hitreje kot kjerkoli v Sloveniji. Letošnja devetmesečna turistična bera nas sili v pregrešno razmišljanje, da so se bežigradski upravljavci prenočitvenih zmogljivosti naveličali rekordov in se samozadovoljni oprili misli, da za pridobivanje novih gostov pač ni treba storiti ničesar več. Bodo že sami prišli, so si nemara dejali, saj za ljubljanski avtokamp na Ježici, kot edini tovrstni prenočitveni objekt za Bežigradom, vsi vedo, pa če o njem obveščamo potencialno turistično javnost ali ne. Najbrže je prav ta misel botrovala odločitvi, da za leto 1986 osnovnih podatkov o kampu na

Ježici kljub prošnjam in urgencam ni potrebno posredovati Avtomoto zvezi Jugoslavije, ki vsako leto pripravi in izda osrednji kamping prospekt z najpomembnejšimi informacijami, cenami in pregledno karto vseh kampov v Jugoslaviji. In tako v jugoslovanskem kamping prospektu za leto 1986, ki ga jugoslovanska turistična informativno propagandna služba distribuira potencialnim tujim turistom s pomočjo predstavništva Turistične zveze Jugoslavije v tujini, na turističnih sejnih in borzah in preko tujih avtomobilskih klubov, sotorišča na Ježici pač ni. Ne glede na prave ali domnevne razloge so, po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko, letošnji devetmesečni rezultati turističnega prometa za Bežigradom naslednji:

	(I-IX) 1984	(I-IX) 1985	indeks 1986	indeks
Gosti skupaj	17.741	23.433	132	17.692
domači	8.993	7.833	93	5.937
tujji	9.348	15.600	167	11.755
Prenočitve skupaj	33.697	35.989	107	28.440
domače	17.011	12.655	74	9.987
tuje	16.686	23.334	140	18.453

Ocena letošnjega turističnega prometa bi bila nepopolna, če si poblize ne bi ogledali tudi prenočitvenih kapacitet. Pronicljiv bralec bi utegnil sklepati, da je za letošnje začetno slabše rezultate kot v enakem obdobju lani krivo manjše število razpoložljivih zmogljivosti. Uradni statistični podatki kažejo, da temu ni tako. Leta 1985 je bilo v občini Bežigrad registriranih v zasebnih sobah, gostilnah, prenočitvenih in na urejenem kamping prostoru na Ježici skupaj 540 ležišč, in leta 1986 sarno 4 ležišča manj, skupaj 536.

Kljub izrednemu nazadovanju domačega in tujega turističnega prometa ostajajo tuji gostje za Bežigradom še vedno dominantni, nanje odpade dve tretjini prometa (66%:34%). S tako ugodnim razmerjem se ponašajo v Sloveniji samo še Moravske Toplice. Če smo lanskoletni oceni turističnega

stičnih rezultatov zapisali, da ustvari občina Bežigrad s svojim sorazmerno skromnim številom pretežno sezonskih prenočitvenih zmogljivosti 12 odstotkov inozemskega turističnega prometa Ljubljane, moramo letos ugotoviti, da je ta delež zdrsnil na 9,9 odstotka in da je prav padec števila inozemskih gostov in prenočitev za Bežigradom botroval slabši turistični ber v Ljubljani kot celoti. V devetih mesecih letos beleži Ljubljana za 5 odstotkov manj tujih gostov in za enak odstotek tudi manj tujih prenočitev.

Rezultati vzbujaajo skrbi še bolj, če upoštevamo, da je bila Ljubljana prav letos gostiteljica tudi dveh pomembnih svetovnih kongresov, svetovnega kongresa kuharjev in svetovnega kongresa Mednarodne zveze gozdarskih znanstveno raziskovalnih organizacij IUFRO. DANICA ZORKO

Služba med nebom in zemljo

Pogovor z Nevo Bobara, steverdosa pri Adria Airways

Daleč preko polja do Žal se je videlo in avtomobili na Hočiminhovi cesti so se zdeli kot drveče pike, ko sem se zazrla skozi okno stolpnice v soseski BS-3. Moja sogovornica in prijateljica Neva Bobara je pripravljala kavo. Visoko med nebom in zemljo je Neva tako doma kot na delu v svojem »pravem elementu«. Že deset let je steverdosa pri letalskem prevozniku Adria Airways in to namerava osta-

ti, dokler ji bo družinsko življenje dopuščalo. »Poklic sploh ni tako svetovljanski, kot si ljudje predstavljajo. Vsak dan se ne sprehajamo po ulicah New Yorka. Res pa je, da je delo dovolj razgibano in zanimivo ter ima svoje čare, ki ti zlezajo pod kožo. Seveda ne pod vsako kožo.« dodaja Neva smehljaje. Nekatera dekleta, te so v večini – steverdosi se uveljavljajo šele zadnje čase. ne

Neva Bobara

zdržijo hitrega tempa, neprestanih potovanj in poklicne obveznosti, ki ji moraš podrediti vse svoje družabno in družinsko življenje. Zato prenekatera opusti letenje že po prvi sezoni.

Kakšen je njen običajni delovni dan? Začne se ob štirih zjutraj. Kar precej časa ji vzame ličenje in urejanje pričeske. Ob petih zjutraj pride ponjo kombi in ob 6.45 že letijo. Najprej iz Ljubljane v Beograd, potem iz Beograda v Zagreb, iz Zagreba v Hamburg, iz Hamburga v Hannover, iz Hannovera nazaj v Zagreb, od tu pa ponavadi s kombijem v Ljubljano. Pa je dan okoli. Zimski leti so večinoma krajši, poleti pa se dogaja, da je odsotna tudi po štiri, pet ali celo šest dni. Na mesec ima seveda ravno toliko prostih dni kot običajni zaposleni zemljani, le da redkokdaj ve, kateri dnevi bodo to. Letno preživi v zraku okoli 600 ur, ki se štejejo od takrat, ko se prižgejo letalski motorji, dokler ne ugasnejo.

Neve ni strah letenja. O tem, kot pravi, sploh ne premišljuje. Prej kot letenja se boji vožnje s taksijem po Beogradu ali Istanbulu. Letala so tudi najbolj varna prevozna sredstva. Vsi potniki pa niso tako hladnokrvni in svojega strahu ne morejo skriti.

»Tisti, ki so prestrašeni, molče sedijo ter spremljajo vsak gib osebe, a so mirni. Nekateri doletijo od pretiranega strahu celo krči. Starejši in otroci se ponavadi ne bojijo,« pravi Neva, ki opravlja dolžnost prve steverdosa in vodi kabinsko osebo v letalu, ter doda, da potrebuje nasečnice po sedmem mesecu nasečnosti za polet posebno zdravniško potrdilo. Najbolj živahni potniki so menda Francozi in Italijani. Po letalu se sprehajajo, govori glasno, včasih kar preko večih vrst in so zelo pozorni do steverdosa. Nemci so, kot mi je zaupala, disciplinirani ter redoljubni. Ne le v letalu, tudi pri konsignacijski prodaji pripravijo točen znesek denarja. Britanci pa so zelo zahtevni, predvsem glede hrane.

Kljub vsej poklicni naglici in vpetosti med ure, minute in časovne zamike, deluje Neva Bobara mirno, prav nič raztreseno. Kot da bi točno vedela, kam in kaj hoče. Med načrti, ki mi jih je izdala, je tudi, da bo končala fakulteto. Študirala je novinarstvo in manjka ji samo še diploma. »Problemi in razsežnosti komuniciranja prek satelitov« se imenuje tema njene diplome in mogoče jo bomo kdaj srečali celo v časopisnih stolpcih ali v etru. Kdo ve. Pred desetimi leti je bila še redna študentka, ko se je, najprej preko Studentskega servisa, potem za določeni čas in naznanje redno zaposlila pri Adria Airways. Tako kot vsaka steverdosa obvlada tuje jezike: angleščino, italijanščino, francoščino in nemščino. Poleg tega pa ima v mezinicu znanje o varnosti letenja, o reševanju potnikov v primerih predvidenega ali nepredvidenega prisilnega pristanka, o opremi letal in še marsikaj. Brez pretirane hvale, prav te dni, ko sva se sploh utegnili pogovarjati, je ponovno opravila vsakoletno preverjanje znanja ter obsežne zdravniške preglede.

V Ljubljano je prišla študirat leta 1973 iz Kopra, videla in obiskala pa je pol sveta. Sama zase pravi, da nima korenin. Morda jo je prav zato tako hitro in močno polegnilo pod nebo.

VIDA PETROVČIČ

SREČNO 87

DULAGA PIJANIC, razdelilec hrane v samem domu GP Bežigrad:

»Zaposlen sem že 13 let v gradbenem podjetju, ki uspešno posluje, s tem pa tudi ustvarjamo zadovoljiv dohodek in dober osebni dohodek. To me še naprej zadržuje tukaj, daleč od domačega kraja v Cazinu in družine, ki jo seveda pogrešam. Želim, da bi bilo še naprej dovolj dela zame in moje tovariše za Bežigradom.«

*

SONJA ČOKL, profesorica slovenščine na Srednji naravoslovno-matematični šoli:

»Čim več denarja za našo šolo, za nemoteno kulturno delo, da bi lahko prirejali razne razstave in povabili znane osebe, izdajali lastno glasilo. To pa brez denarja ne gre. Občina in tudi širša družbena skupnost bi lahko več prispevala za to šolo in njeno široko dejavnost.«

*

ANDREJ ŠIBELJA, miličnik:

»Ker smo v letu prometne varnosti, želim več prometne zavesti, da bi bilo čim manj nesreč. V okolišju, ki ga nadzorujem, so pogosti ropi. Zato želim, da bi bilo čim manj kriminala, da bi bolj spoštovali delo miličnikov in da bi se več mladih vključilo v naše vrste, da bi nas bilo več, s tem pa bo lažje tudi naše delo.«

GP BEŽIGRAD
GRADBENO PODJETJE
BEŽIGRAD LJUBLJANA
PUBLIŠČANOVA 24

Specializirani smo za vzdrževalna dela adaptacije stanovanjskih, poslovnih in industrijskih zgradb ter uslug s področja gradbeno obrtniških del. Vršimo tudi manjše industrijske in stanovanjske novogradnje. TOZD Servisne dejavnosti nudi vsem graditeljem grobo malto, acetilensko apno, armaturo po prinesenih načrtih. Z nabavo polizdelkov je gradnja hitra in poceni.

Vse informacije dobite na telefon 373-061 in 371-421

Varčevalcem in poslovnim prijateljem želimo

SREČNO 1987

Gospodarska banka Ljubljana